

Pieniläpimittaisen puun hyödyntäminen innovatiivisin käsittelymenetelmin kasvavan ja kestävän biotalouden monivaikutteisissa metsissä (SMALLWOOD)

Suomessa on arvioiden mukaan noin miljoona hehtaaria ylitiheitä, pieniläpimittaisten puiden metsiköitä. Pieniläpimittaisen puuston järkevällä käsittelyllä voidaan ohjata runkokuun kasvuun tuleviin tukkirunkoihin. Tämä ohjaa puun käyttöä pidempiaikaisiin tuotteisiin, mikä on osa ilmastoviisasta metsätaloutta. PIENPUU-hankkeen päätavoite on lisätä pieniläpimittaisen puun kestävä hyödyntämistä parantamalla metsänkäsittelymenetelmiä, kasvattamalla metsien pitkäaikaista arvoa ja vakautta sekä kannustamalla pk-yrityksiä uuteen liiketoimintaan maaseutualueilla. Hankkeessa tutkitaan joukkokäsittelytekniikoita yhdistettynä uusiin työskentelymenetelmiin, kuten käytäväharvennuksiin. Hanke kehittää uusia liiketoimintamalleja ja tutkii, kuinka metsänomistajien ja yritysten innovaation omaksumista voi vauhdittaa. Hankkeen toteuttama monikriteeriarviointi tuottaa tietoa pienpuun hyödyntämisvaihtoehtojen ympäristö- ja sosioekonomisista kestävyysvaikutuksista.

Hanke toimii neljässä maassa: Suomessa, Ruotsissa, Sloveniassa ja Espanjassa.

Suomessa toteutetuissa käytäväharvennuksen hakkuutesteissä tutkittiin käytäväharvennuksen ja valikoivan alaharvennuksen ajanmenekkiä, tuottavuutta, korjuun laatua, ympäristöystävällisyyttä, energiatehokkuutta ja hyväksyttävyyttä. Hakkuukokeissa opittiin, että taitava hakkuukoneen kuljettaja pystyy valitsemaan parhaat puomikäytävien paikat ja suunnat. Kun perinteinen alaharvennus muutetaan hieman systemaattisemmaksi, kuitenkin liiallista systematiikkaa välttämällä, valikoivan alaharvennuksen metsänhoidolliset hyödyt voidaan yhdistää käytäväharvennuksen tuottavuushyötyihin.

Hanke jatkuu tutkimalla metsänomistajien pienpuun harvennuksiin liittyviä kokemuksia, näkemyksiä ja aikomuksia. Tätä varten kerätään edustava kyselytutkimusaineisto.

Tarkoituksena on selvittää, millainen tieto ja vuorovaikutus kannustavat erilaisia metsänomistajia pieniläpimittaisen puun käsittelyyn ja siihen liittyvien metsäpalvelujen hankintaan. Tämän jälkeen hankkeessa haastatellaan yrittäjiä ja metsäpalveluntarjoajia ja jäsenetään pienpuun käsittelyjen hyviä käytäntöjä sekä uusien liiketoiminta- ja yhteistyömallien mahdollisuuksia.

Sen jälkeen, kun taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti suuntautuneet osatutkimukset on toteutettu, hanke etenee osallistavaan monikriteeriarviointiin, jossa tarkastellaan tutkittujen innovaatioaihioiden sekä liiketoiminta- ja yhteistyömallien kokonaiskestävyyttä ja arvonluontia. Lopulta hankkeen on määrä johtaa pienpuun kestävän hyödyntämisen lisääntymiseen Euroopassa, siten että pienpuuhun liittyvä liiketoiminta on sopeutunut erilaisiin toimintaympäristöihin ja että hyvinvoivat metsiköt tuottavat tulevaisuuden laadukasta puuta.

Lisätietoja:

- Konsortion johtaja: Tomas Nordfjell, SLU, Uumaja, Ruotsi (tomas.nordfjell@slu.se)
- Johtava tutkija Suomessa: professori Teppo Hujala, Itä-Suomen yliopisto, Joensuu (teppo.hujala@uef.fi)
- Hankkeen kotisivut: <http://www.smallwood.eu/> | <https://youtu.be/WmC50FGPWLg>